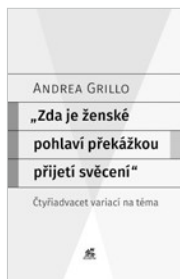

Andrea Grillo

„Zda je ženské pohlaví překážkou přijetí svěcení“

Krystal 2025

Autor, který byl členem papežské komise pro ženský diakonát, ve dvaceti čtyřech variacích probírá s poctivou teoretickou argumentací otázku přístupu žen k jáhenské službě, podrobuje kritické reflexi starověké, středověké i soudobé argumenty proti svěcení žen, přičemž argumentace Tertuliána, Augustina i Tomáše Akvinského působí dnes poněkud úsměvně. (Např. pro sv. Tomáše je důvodem vyloučení žen ze svěcení, že žena „postrádá autoritu“, že je při plazení čistě pasivní atd.) Autor podrobuje kritice i nedávná vyjádření církevního magisteria o překážkách k přístupu žen k ordinované službě v církvi.

Když v roce 1963 papež Jan XXIII. ve své encyklice *Pacem in terris* prohlásil, že „veřejná role žen ve společnosti je pro církev znamením času, z něhož se může církev poučit“, vedlo to k obrovskému očekávání, ale zdá se, že se až do dnešního dne v pohledu magisteria na otázku svěcení žen příliš nenaplnilo. Autor říká: „Racionální přezkoumání argumentů, které dnes vylučují ženy z ordinované služby, zřejmě představuje nevyhnutelný úkol, který přísluší zodpovědné teologii, a to zodpovědné především vůči ženám, ale obecněji vůči samotné povaze katolického myšlení a citění. To je třeba učinit bez možnosti magisterium obejít, ale přitom dospět ke kritické revizi jeho tvrzení a ukázat silné a slabé argumenty, které nám tradice nabízí a vůči nimž musíme zaujmout stanovisko jak na úrovni rozumu, tak na úrovni víry, aniž bychom tyto dvě úrovně zaměňovali a oddělovali.“

Konstatuje, že hierarchie mezi pohlavími není původní daností, ale historickou konstrukcí, kterou lze zdůvodnit okolnostmi, ale jde jen o podmíněný, nikoli strukturální důkaz.

Jan Pavel II. v roce 1994 v apoštolském listu *Ordinatio sacerdotis* prohlásil, že „církev nemá pravomoc světit ženy na kněze“. Na to Grillo reaguje: „Pokud se uvažuje o vyřešení otázky, autority žen' jednoduše odkazem na minulost v rámci prostého, nedostatku kompetence v dané věci, snadno skončíme ve slepé uličce.“ A poukáže na to, že tridentští otcové použili změnu argumentace o podstatě svátosti, aby ochránili praxi přijímání „pod jednou způsobou“, i když Ježíš mluví v Písmu výslovně o „dvou způsobách“. Proč bychom tedy dnes měli zahrnovat pohlaví do podstaty svátosti (svěcení), i když o tom Pán nic neřekl?

V jedné z kapitol sleduje Andrea Grillo řadu autorů zabývajících se naším tématem, kromě Tomáše Akvinského např. Petra Lombardského, Alberta Velikého, Dunse Scota, ale i Urse von Balthasara, a konstatuje, že jeho zkoumání svědčí „o převažujícím vnučováním logiky kulturní sociologie, která se stává kritériem, podle něhož se čte Písmo, vykládá právo a argumentuje teologie“.

Můžeme mít naději, že se pohled magisteria časem změní?

Eva Jelínková

Bohumil Havránek, Daniel Havránek, Radek Gális

Kardinál na cestě křížové

Dauphin 2025

Čtvercová knížka ukrývá precizně zpracované dobové fotografie vynikajících fotografů, otce

a syna Havránkových. Všechny jsou černobílé. Podtrhují tíseň té doby, napětí mezi strachem a konformitou na jedné straně a Trochtovou houževnatostí, vynalézavostí a odvahou na straně druhé. Málokdo ví, že Trochta byl jedním z těch, kdo se nejvíc zasloužili o příchod salesiánů do Československa a tvrdě za to platil.

Fotografie zachycují především kardinálův život v letech 1968 až 1974, kdy zemřel vyčerpáním po trýznivých výsleších StB. Silné fotografie dokreslují rozhovory s pamětníky a dobové vzpomínky. Mezi nejzajímavější patří rozhovory s Josefem Trochtou, synovcem Štěpána Trochty, který se také stal salesiánem, s Trochtovým osobním lékařem Milanem Zbořilem a se salesiánem Janem Vývodou. Všechny rozhovory vedl Radek Gális svým osobitým způsobem, díky němuž se čtenáři dozvědí mnohé detaily vystihující životní filosofii statečného kardinála.

Cenné jsou i kratší vzpomínky těch, kdo se s Trochtou během života, byť jen krátce, potkali. Například mladý kněz a redaktor Katolických novin Pavel Kuneš vzpomíná, že Trochta patřil k nemnoha katolickým hierarchům, kteří měli pochopení pro pokoncilní styl. Kardinálovo pochopení pro obyčejný život vyzdvihl Werner Horák a jeho dlouholetý sekretář Korejs připomněl jeho humor, jímž uměl odlehčit nejednu komplikovanou situaci.

Podle mnohých byl Kardinál Trochta mučedník. Každopádně byl mužem do nepohody, který inspiruje i dnes.

Josef Beránek